

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/7056,Wydobycie-oryginalnego-powielacza-drukarskiego-z-lat-80-Historia-NSZZ-Solidarnos.html>
29.03.2026, 14:50

Wydobycie oryginalnego powielacza drukarskiego z lat 80. Historia NSZZ Solidarność „Predom-Polar” - Wrocław, 22 września 2011

22.09.2011

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej współpracuje z wieloma lokalnymi środowiskami. Pomaga im w usystematyzowaniu oraz opracowaniu materiałów związanych z historią ich działalności opozycyjnej.

Taka współpraca została podjęta również z Komisją Zakładową NSZZ „Solidarność” Polar Whirpool Polska S.A. (dawny „Polar”). Przewodnicząca KZ - Małgorzata Calińska-Mayer - bardzo aktywnie pracowała nad zgromadzeniem relacji świadków oraz dokumentów, które pokazywałyby historię NSZZ „Solidarność” w dawnych Zakładach Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Predom-Polar” we Wrocławiu.

Owocem tych działań mają być: publikacja źródłowa przygotowywana przez M. Calińską-Mayer i Łukasza Sołtysika z Oddziału IPN we Wrocławiu oraz wystawa organizowana przez KZ NSZZ „Solidarność” Polar Whirpool Polska S.A. we współpracy z Ośrodkiem „Pamięć i Przyszłość” we Wrocławiu i Zarządem Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk. Obie inicjatywy wpisują się w przypadającą 16 grudnia tego roku 30. rocznicę pacyfikacji przez ZOMO i wojsko strajku w Zakładach Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Predom-Polar” we Wrocławiu.

Dzięki podjętym badaniom udało się ustalić, że na posesji Państwa Urbanowiczów został w 1986 roku zakopany powielacz, który Ryszard i Zenon Urbanowiczowie (ojciec i syn) wykorzystywali do druku podziemnej gazetki „U Nas”, tj. organu konspiracyjnej Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”, działającej w Zakładach Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Predom-Polar” we Wrocławiu. Oryginalne eksponaty tego typu to niezwykle rzadkość i bardzo cenny element ekspozycji, które mają za zadanie prezentować historię działalności opozycyjnej. Właściciele „drukarni” oraz posesji - Państwo Urbanowiczowie - zgodzili się na wydobycie sprzętu drukarskiego oraz przekazanie go na grudniową wystawę NSZZ „Solidarność” - a potem w podobnych celach popularyzatorsko-edukacyjnych - Ośrodkowi „Pamięć i Przyszłość”.

Spotkanie z Państwem Urbanowiczami oraz wydobycie powielacza odbyło się 22 września br. o godz. 10.00 na posesji przy ul. Siennej 3b we Wrocławiu (Zgorzelisko - Psie Pole).

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Zenon Urbanowicz odkopuje sprzęt drukarski

Prof. Włodzimierz Suleja - dyrektor Oddziału IPN we Wrocławiu odkrywa zakopane przedmioty

Zenon Urbanowicz i prof. Włodzimierz Suleja podczas odpakowywania powielacza

Zenon i Ryszard Urbanowiczowie oraz dyrektor Oddziału IPN